“ТАСДИҚ МЕКУНАМ”
Муовини ректор оид ба илм ва инноватсияи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рудакӣ, номзади илмҳои педагогӣ дотсент ___________ Рафиев С.А.
“____” _________ 2025

ТАҚРИЗИ

муассисаи пешбар ба диссертатсияи Сафаров Муҳаммад Сатторович дар мавзуи “Ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои берунасинфии физика” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илм аз рӯи ихтисоси 13.00.05 – Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03 – Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ)

Мутобиқати диссертатсия бо шиносномаи ихтисоси илмӣ

Мавзуъ ва мазмуни диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмии 13.00.05 – Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ- иҷтимоӣ (13.00.05.03 – Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) аз ҷумла, *банди 1* – Методикаи омӯзиши ҷомеашиносӣ - фаъолияти фарҳангӣ ва иҷтимоию педагогӣ, аз ҷумла моҳият, сохтор, вазифаҳо, принсипҳои онҳо; *банди 2* - Татбиқи равишҳои методологӣ дар омӯзиши фаъолияти иҷтимоӣ-педагогӣ (тарҳрезӣ, пешгӯӣ, моделсозии равандҳои иҷтимоӣ-педагогӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва фарҳангӣ) ва *банди 4* — Сифати ташкили фаъолияти иҷтимоию фарҳангӣ (технология ва усулҳои баҳодиҳии сифати фаъолияти иҷтимоию фарҳангӣ ва иҷтимоию педагогӣ; меъёрҳо, нишондиҳандаҳо, нишондихандаҳои баҳодиҳии сифати фаъолияти иҷтимоию фарҳангӣ ва иҷтимоию педагогӣ; назорат ба сифати чорабиниҳои иҷтимоию маданӣ) мувофиқ аст.

Мубрамият ва зарурати баргузории таҳқиқот

Мубрамияти мавзуи барои таҳқиқоти диссертатсионӣ интихобнамудаи Сафаров Муҳаммад Сатторович дар муайян намудани мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот, матраҳсозии масъалаҳои мубрами таҳқиқот, таҳлил ва хулосабарорӣ аз иттилооти бадастоварда иборат мебошанд. Дар баробари ин, аз ҷониби унвонҷӯ салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои берунасинфии физика коркард гардида, он дар амалияи фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти таълимӣ тасвибу тасдиқ гардидааст.

Ҳадафи асосии таҳқиқотро унвонҷӯ дуруст муайян карда аст, ки он асосноксозии назариявӣ ва тасвиб намудани ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои берунасинфии физика мебошад ва мутмаинем, ки унвонҷӯй ба мақсади дар назди таҳқиқоти диссертатсионӣ гузоштааш ноил шудааст.

Таҳлилу баррасии диссертатсияи Сафаров Муҳаммад Сатторович аз он далолат мекунад, ки мавсуф дар воқеъ аз уҳдаи коркарди илмии мавзуи барои таҳқиқоти диссертатсионӣ интихобкардааш баромада, дар ҷараёни таҳқиқот ва корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ моҳияти мафҳуми ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9-ро тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика таҳқиқ намудааст, вижагиҳо ва имконоти муассисаҳои таълимӣ дар робита ба ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагон ошкор намуда, асосноккунии назариявии меъёру нишондиҳандаҳои зарурӣ барои муайян намудани дараҷаи ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9-ро муайян ва таъмин намудааст.

Дар диссертатсия вижагиҳо ва имконоти муассисаи таълимӣ дар ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 ошкор карда шуда, меъёру нишондиҳандаҳои муайянкунии дарҷаи инкишофи онҳо нишон дода шуда, ба таври муфассал шарҳу тафсил карда шудаанд ва мутмаинем, ки минбаъд ин меъёрҳо метавонанд барои маъмурият ва омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ҳамчун як дастурамали ташхиси ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика хизмат кунанд.

Аҳамияти илмии таҳқиқоти диссертатсионии Сафаров Муҳаммад Сатторович дар он аст, ки он бо дарназардошти талаботи замони муосир ба ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 дар заминаи муқаррароти асосии Барномаи мақсадноки давлатии рушди илмҳои риёзӣ, дақиқ ва табиӣ барои солҳои 2021-2025 ва Стратегияи миллии рушди маориф дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 коркард ва пешниҳод шудааст.

Бинобар ин, таҳқиқоти мазкур дорои аҳамияти амиқи назариявию амалӣ буда, салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика аз ҷиҳати илмиву амалӣ асоснок шудаанд.

Унвонҷӯ мақсади таҳқиқотро дар муайян ва коркарди илмии асосҳои назариявии ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика дар асоси барномаи таҳиягардидаи педагогӣ инъикос намуда, барои анҷом додани пажӯҳиши илмӣ ҳаллу фасли масъалаи муҳимро ба монанди:
муайян намудани мафҳуми салоҳиятҳои иҷтимоӣ ва аҳамияти онҳо дар раванди таълиму тарбияи хонандагон, бо далелҳои дақиқ собит намудани фаъолияти беруназсинфӣ ҳамчун воситаи ташаккули салоҳияти иҷтимоии хонандагон, муайян намудани нақши физика дар ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагон, таҳияи модели иҷтимоӣ - педагогии ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика, таҳияи сенария ва тарзҳои омодагӣ ва гузаронидани чорабиниҳои беруназсинфии физика, ки ба ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9

равона шудааст, тавассути озмоиши педагогӣ санҷидани самаранокии модели ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9-ро тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика ба риштаи таҳқиқ ва пажӯҳиш кашидааст. Бояд тазаккур дод, ки унвонҷӯй дар ҳалли масъалаи мазкур ва вазифаҳои дар таҳқиқоти диссертатсионӣ гузоштааш комёб шудааст.

Дараҷаи асоснокнокӣ ва муътамад будани хулоса ва тавсияҳо

Дар рисолаи тақризшаванда барои ноил шудан ба ҳадаф ва санҷишу тасдиқи фарзия ҳалли масъалаву вазифаҳо гузошта шудаанд. Асосҳои консептуалӣ ва методологии ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика таҳқиқ гардида, заминаҳои илмӣ – назариявӣ ва амалии рушди салоҳият ҳамчун сифати фардии шахсият, ки дар таҳқиқоти олимон муайян гардиданд. Робитаи ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика, ки ҳамчун фаъолияти асосии хонандагон маҳсуб меёбад, таъмин гардидаст.

Масъалаи таълим, тарбия ва ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика дар асоси баҳисобгирии хусусиятҳои фардии хонандагон тибқи талаботи барномавии муассисаҳои таълимӣ амалӣ гардонда шуданд. Махсусан, дар раванди кори таълим дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар баробари талаботҳои барномавӣ омӯзгорони фанни физика ба фаъолияти таълимӣ ва рушди слоҳиятҳои иҷтимоии хонандагон тавассути корҳои беруназсинфӣ мусоидат менамоянд.

Муаллиф фарзияи илмии таҳқиқотро воқеъбинона, аз нигоҳи илмӣ-назарӣ пешбинӣ карда чунин мешуморад, ки барои ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика ба инобат гирифтани хусусиятҳои фардӣ, равонӣ, маънавӣ, шавқу ҳавас, дарккунӣ ва маърифатии хонандагон; ба роҳ мондани хусусият ва усули кори иҷтимоӣ дар самти ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагон; роҳандозии барномаҳои ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика бо роҳҳои инноватсионӣ дар мувофиқа бо стандарт зарур мебошанд.

Таҳлилу баррасии натиҷаҳои таҳқиқот ва корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ анҷомдодаи унвонҷӯй Сафаров Муҳаммад Сатторович аз он дарак медиҳад, ки фарзияҳои пешниҳодшуда тасдиқи амалии худро ёфтаанд.

Навгонӣ ва аҳамияти илмиву амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ

Падидаи навгонӣ ва бозёфти рисола ба он арзёбӣ мегардад, ки натиҷаҳои дар рисолаи илмӣ ба дастомада бештар нуктаҳои илмӣ ба ҳисоб рафта, ҷанбаи назариявию амалии кори илмӣ, махсусан фарзияи

илмӣ ва нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшавандаро инъикос мекунанд. Аз ҷумла:

- мафҳуми салоҳиятҳои ичтимоӣ ва аҳамияти онҳо дар раванди таълиму тарбияи хонандагон муайян карда шудааст.

- бо далелҳои дақиқ фаъолияти беруназсинфӣ ҳамчун воситаи ташаккули салоҳияти иҷтимоии хонандагон буданаш собит карда шудааст.

- нақши физика дар ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагон дақиқан муайян карда шудааст.

- модели ичтимоӣ - педагогии ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика таҳия карда шудааст.

- сенария ва тарзҳои омодагӣ ва гузаронидани чорабиниҳои беруназсинфии физика, ки ба ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 равона шудааст таҳия карда шудааст.

- самаранокии модели иҷтимоӣ-педагогии ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика тавассути озмоиши педагогӣ санҷида шудааст.

Аҳамияти назариявии тадқиқот. Модели ичтимоӣ - педагогии ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика таҳия ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок карда шуда, меъёрҳо ва нишондиҳандаҳои сатҳҳои рушди он, дастгоҳи категорияи раванди тарҳрезии ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика таҳия карда шудааст.

Аҳамияти амалии тадқиқот дар он аст, ки равандҳо ва хулосаҳои назариявӣ барои ҳалли бомуваффақияти модели ичтимоӣ - педагогии ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика замина фароҳам оварда, метавонанд бо ин мақсадҳо дар дигар муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи умумӣ истифода бурда шавад.

Боэътимодии натиҷаҳои таҳқиқот дар он зуҳур меёбад, ки муқарраpoти назариявии таҳқиқот ба таври кофӣ далелнок карда шуда, таҳқиқот дар асоси таҳлилу арзёбии адабиёти илмӣ дар соҳаи педагогикаи ватанӣ ва фаъолияти таҷрибавӣ-озмоишӣ оид ба мавзуъ ба анҷом расонида шудааст.

Дастовардҳои таҳқиқот бо такя ба методологияи илмӣ, манбаъҳои гуногуни иттилооти педагогӣ, психологӣ, таҳлилу таърифи мафҳумҳои асосӣ, истифодаи мақсадноки методҳои пажӯҳиш, ки ба ҳадаф, предмет, вазифа ва гузориши масъала мувофиқанд, коркард ва корбаст шудааст.

Натиҷаҳои таҳқиқот дар семинарҳои илмӣ-методӣ ва илмӣ-амалии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдураҳмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, ҷаласаҳои шуъбаи шуъбаи педагогика,

психология ва методикаи таълими муассисаи мазкур муҳокима ва мавриди озмоиш қарор дода шудааст.

Муҳтавои асосии рисола ва натиҷаҳои таҳқиқот дар семинару конференсияҳо, машғулияту мизҳои мудаввар, семинарҳои омӯзишӣ солҳои 2022-2024 баргузор гардида, ироа, тасвиб ва тасдиқи худро ёфтаанд.

Натиҷаҳои асосии диссертатсия дар нашрияҳои илмии тақризшаванда дар шакли мақола ва фушурдаҳои илмӣ ба табъ расида, дар конференсияҳои илмию амалӣ дар шакли маърӯза пешниҳод шудаанд.

Натиҷаҳои таҳқиқот, инчунин тачрибаи дар кори таълиму тарбия андухташуда ба муаллифи таҳқиқот имкон доданд, ки барои марҳила ба марҳила татбиқ намудани барномаи ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика тавсияҳо таҳия ва пешниҳод созад.

Аз ин лиҳоз, андешаҳои ироаанамудаи унвонҷӯй Сафаров Муҳаммад Сатторович боэътимод ва аз нигоҳи илмӣ асоснок арзёбӣ мешаванд. Муаллифи диссертатсия дониши хуби назариявӣ дошта, дорои қобилияти таҳлилу таҷзия намудани натиҷаҳои таҳқиқот аст.

Пояи таҳқиқотӣ ва татбиқи амалии нуқоти илмӣ, методҳои илмӣ-таҳқиқотӣ, корҳои анҷомдода дар ҳар як давраи таҳқиқот, махсусан мантиқи фикррони қобили қайд ва эътироф аст.

Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот аз: таҳлили адабиёти илмию методӣ; масъалагузорӣ ва ҳалли масъалаҳои таҳқиқотӣ; омодагӣ ва гузаронидани таҳқиқотҳои озмоишӣ дар шароити лабораторӣ ва мактабҳо; таҳлили натиҷаҳои бадастомада; таҳияи муқаррарот ва хулосаҳои асосии диссертатсия иборат мебошад.

Натиҷаҳои бадастовардаи муҳаққиқ бо сохтори муттаҳидшудаи диссертатсия, ки дар шакли унсурҳои бо ҳам алоқаманд иҷро шудаанд, тасдиқ гардида, дар соҳаи таҳқиқоти назариявӣ, амсиласозӣ, таҳлилҳои оморӣ, математикӣ ва компютерӣ саҳми назаррас гузошта метавонанд.

Нуқтаҳои асосии илмӣ ва хулосаҳои диссертатсионӣ тавассути усулҳои амсиласозии компютерӣ ва дар шакли маҷмӯи барномаҳои таҳияшуда асоснок ва тасдиқ карда шудаанд.

Дар боби якуми диссертатсия «Асосҳои назариявии ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагон» масъалаҳои мафҳуми салоҳиятҳои иҷтимоӣ ва аҳамияти онҳо дар раванди таълиму тарбияи хонандагон, фаъолияти беруназсинфӣ ҳамчун воситаи ташаккули салоҳияти иҷтимоии хонандагон мавриди баррасӣ қарор гирифтааст.

Зикр гардидааст, ки дар салоҳияти иҷтимоӣ - ин қобилияти шахс барои муоширати самаранок бо атрофиён, фаҳмидани меъёрҳо ва қоидаҳои иҷтимоӣ, бомуваффақият мутобиқ шудан ба шароити гуногуни иҷтимоӣ ва эҷодӣ муносибатҳои ҳамоҳанг дар ҷомеа мебошад. Он ҳам малакаҳои шахсӣ ва ҳам муошират, дониши

заминаҳои иҷтимоӣ ва қобилияти дарёфти роҳҳои оптималии ҳалли мушкилотро дар гурӯҳро дар бар мегирад.

Муаллиф қайд мекунад, ки салоҳиятҳои иҷтимоӣ якчанд ҷанбаҳои асосиро дар бар мегиранд: малакаҳои муошират-қобилияти ба таври возеҳ баён кардани фикрҳои худ, гӯш кардани дигарон, муколама ва фаҳмидани сигналҳои ғайризабонӣ; маҳорати ҳамкорӣ қобилияти кор дар гурӯҳ; салоҳияти эмотсионалӣ-қобилияти идора кардани эҳсосоти худ, фаҳмидани эҳсосоти одамони дигар ва мутобиқ кардани рафтори шумо вобаста ба вазъи иҷтимоӣ; қобилияти ҳалли низоъҳо маҳорати пайдо кардани ҳалли осоишта дар сурати ихтилоф ва пешгирии низоъҳои харобиовар; салоҳияти фарҳангӣ қобилияти эҳтиром кардани фарқиятҳои фарҳангӣ, кушода будан ба гуногунрангӣ, ба назар гирифтани заминаҳои гуногуни иҷтимоӣ.

Боби дуюми диссертатсия «Воситаҳои ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагон тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика» оид ба масъалаҳои нақши физика дар ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагон; таҳияи модели иҷтимоӣ - педагогии ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика бахс мекунад ва дар охири боб хулосаҳо оварда шудааст.

Муаллиф қайд мекнад, ки ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоӣ дар хонандагон яке аз вазифаҳои муҳимтарини таҳсилоти муосир мебошад, ки ба иҷтимоикунонии бомуваффақият ва мутобиқсозии хонандагон дар ҷомеа мусоидат мекунад. Моделҳои иҷтимоӣ-педагогӣ роҳҳои муассири рушди ин салоҳиятҳоро тавассути ҳамгироии фаъолиятҳои таълимӣ ва беруназсинфӣ пешниҳод мекунанд. Дар ин раванд чорабиниҳои беруназсинфӣ нақши махсус доранд, ки ба хонандагон имкон медиҳанд, ки дар муҳити ғайрирасмӣ малакаҳои муошират, ҳамкорӣ ва масъулиятро инкишоф диҳанд.

Ҳадафи асосии модели иҷтимоӣ-педагогӣ: мусоидат ба рушди салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагон тавассути ташкил ва гузаронидани чорабиниҳои беруназсинфӣ оид ба физика аст.

Боби сеюм «Корҳои таҷрибавӣ оид ба ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика» масъалаҳои омодагӣ ва гузаронидани чорабиниҳои беруназсинфии физика, ки ба ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 мусоидат мекунанд; таҳлили самаранокии модели ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физикаро дарбар мегирад.

Муаллиф қайд мекунад, ки самаранокии салоҳиятҳои ташаккулёфта бевосита аз шароити педагогӣ, аз ҷумла эҷоди вазъияти муваффақият, ҳавасмандгардонии мустақилияти хонандагон ва ташкили фаъолияти дастаҷамъӣ вобаста аст.

Муаллиф зимни корҳои таҷрибавӣ тасдиқ кардааст, ки истифодаи шаклҳои гуногуни корҳои беруназсинфӣ (лоиҳаҳо, конференсияҳои илмӣ, маҳфилҳо) на танҳо ҳавасмандии хонандагонро баланд мебардорад, балки ба рушди сифатҳои муҳими иҷтимоии онҳо мусоидат мекунад.

Дар рисола аҳамияти ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагон ҳамчун яке аз вазифаҳои калидии таҳсилоти муосир тасдиқ карда шудааст. Мақсади гузошташуда асосноккунӣ ва таҳияи шароит ва усулҳои педагогӣ, ки ба ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоӣ бо воситаҳои кори беруназсинфӣ дар физика мусоидат мекунанд, ба даст оварда шуд.

Ҷамъбаст ва таҳлили натиҷаҳои таҳқиқот аз он шаҳодат медиҳанд, ки кори таҳқиқоти диссертатсионӣ самаранокии худро собит сохтааст ва дар рафти корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот ҳалли худро ёфтаанд.

Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ ва корҳои озмоишӣ, ки дар шакли хулосаи бобҳо, хулосаҳои умумӣ ва тавсияҳои методӣ коркард ва пешниҳод шудаанд, бозгӯйи онанд, ки муаллифи диссертатсия таҳқиқоти дорои арзиши баланди илмиву амалиро ба анҷом расонида, натиҷаҳои бадастомадаро дар амал барои ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика дар муассисаҳои таълимии кишвар кӯмак ва мусоидат хоҳанд кард.

Эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот. Эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот тавассути тадқиқотҳои таҳлилӣ ва таҷрибавӣ, коркарди маълумотҳо бо истифода аз усулҳои омори математикӣ ва истифодаи маҷмӯи усулҳои илмӣ-педагогӣ, ки ба ҳадафҳо, вазифаҳо ва мундариҷаи кори пешниҳодшуда мувофиқанд, таъмин карда шуд.

Автореферати диссертатсия ҷавобгӯи талабот буда, комилан ба мазмуни диссертатсия мувофиқ аст ва тасаввуроти аниқро доир ба моҳияти таҳқиқоти гузаронидашуда ва натиҷаҳои бадастовардаи муаллиф пеши назар меорад. Мақолаҳои нашрнамудаи унвоҷӯй муҳтавои асосии таҳқиқоти диссертатсиониро инъикос мекунанд.

Эродҳо ба кори диссертатсионӣ.

Дар баробари дастовардҳои муҳими илмӣ диссертатсия ва автореферати он аз камбудиву норасоиҳо холӣ нест, ки зикри онҳо барои такмили мазмуну мундариҷаи рисола муфид хоҳад буд. Аз ҷумла:

1. Муҳаққиқ мебоист санадҳои меъёрию ҳуқуқии зинаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, махсусан Барномаи мақсадноки давлатии рушди илмҳои риёзӣ, дақиқ ва табиӣ барои солҳои 2021-2025 ва Стратегияи миллии рушди маориф дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030-ро ба таври васеътар мавриди омӯзишу таҳлил қарор дода, таъмин намудани ташаккул додани салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагонро ҳангоми омӯзиши фанни физика тибқи талаботи санадҳои мазкур мавриди таҳқиқ

қарор медод. Дар ин маврид ба мақсаду вавифаҳои гузоштааш бештар ноил мегардид.

2. Дар руйхати адабиёти истифодашуда асарҳои илмию методии олимону муҳаққиқони ватанӣ, ки ба мавзуи таҳқиқотӣ бахшида шудаанд, оварда шудаанд, вале дар диссертатсия ва фишурдаи он ба кадри кофӣ таҳлилу баррасӣ нагардидаанд. Махсусан, таҳлили таҳқиқотҳои олимону муҳаққиқон дар самти рушди салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагон ба диссертатсия арзиши илмии бештар мебахшид.

3. Хулосаи боби дуюми диссертатсия номукаммал ифода ёфта, мазмуни боби мазкурро ба пуррагӣ фаро нагирифтааст.

4. Унвонҷӯ дар боби сеюми диссертатсия оид ба чорабиниҳои беруназсинфӣ оид ба физика, ки ба ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагон равона карда шудаанд, намунаҳо овардааст, вале агар ин намунаҳоро васеътар бо истифода аз усулҳои инноватсионӣ пешниҳод мекарданд, натиҷаи кори анҷомдода ва навгонии корро пурра менамуд.

5. Дар матни диссертатсия баъзан хатоҳои имлоӣ ва техникӣ мушоҳида мегарданд, ки ислоҳи онҳоро тавсия медиҳем.

Бояд зикр кард, ки норасоиву ғалатҳои зикргардида арзиши илмии таҳқиқоти диссертатсиониро ба ягон ваҷҳ халалдор намесозанд.

ХУЛОСА

Диссертатсияи Сафаров Муҳаммад Сатторович дар мавзуи “Ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илм аз рӯи ихтисоси 13.00.05 – Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03 – Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) ба талаботи Низомномаи Шурои диссертатсионӣ ва Тартиби додани дараҷаи илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯйи ихтисос, номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва мақолаҳои илмии чопшуда доир ба мавзуи диссертатсия ҷавобгӯ буда, муаллифи он Сафаров Муҳаммад Сатторович сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.05 – Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03 – Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) мебошад.

Тақриз аз тарафи эксперт, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент Лоиқов Парвиз Ҷумахонович мураттаб шудааст.

Тақризи муассисаи пешбар дар ҷаласаи васеи семинари илмӣ-назариявии кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ, ки дар он довталаби дараҷаи илмӣ Сафаров Муҳаммад Сатторович иштирок ва бо маърӯза баромад намуд, баррасӣ ва тасдиқ шудааст.

Дар ҷаласаи васеи семинари илмӣ-назариявии кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ 12 нафар устодону омӯгорон иштирок намуданд.

Натиҷаи овоздиҳӣ: "тарафдор" – 12 нафар, "бетараф" - нест, "муқобил" - нест. (Қарори ҷаласаи васеи семинари илмӣ-назариявии кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ аз 16-уми майи соли 2025, №6-1).

Раиси ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методӣ,
мудири кафедраи умумидонишгоҳии
педагогикаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абуабдуллоҳи Рудакӣ,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент — Назаров Ҳотам Сарфарозович

Эксперти таҳқиқоти диссертатсионӣ,
дотсенти кафедраи умумидонишгоҳии
педагогикаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абуабдуллоҳи Рудакӣ
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент — Лоиқов Парвиз Ҷумахонович

Котиби ҷаласаи васеи семинари
илмӣ-методӣ, саромузгори кафедраи
умумидонишгоҳии педагогикаи Донишгоҳи
давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ — Расулова Нодира Сайдаламовна

16.05.2025

Маълумот барои тамос: 735360, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Кӯлоб,
кӯчаи Сангак Сафаров 16;
Тел:(83322) 2 35 06; E-mail: info@kgu.ti: www.kgu.ti

Имзои Назаров Ҳ.С., Лоиқов П.Ҷ., Расулова Н.С.-ро тасдиқ мекунам.
Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ — Амиров Ф.А.